

дворів, вбито близько 1000 осіб, хутори: Залізний, Корольки, Машутин, Смолянинів, Софіївка (всього 5) спалені повністю.

Сумська область у роки Великої Вітчизняної війни стала колискою партизанського руху. На її території утворились цілі з'єднання, командуючі яких були удостоєні звань Героїв Радянського Союзу. Партизани надавали значну дійову допомогу регулярній Червоній Армії. Проте діяльність цих загонів носила і негативний характер, оскільки внаслідок анти партизанських експедицій знищені цілі села та десятки тисяч людей, завдані завдані збутки народному господарству на кілька мільярдів карбованців.

Література

1. Дзвони пам'яті. – К.: Радянський письменник, 1986. – 280 с.
2. Есть на карте село!: Нариси – Х.: Прапор, – 1986. – 132 с.
3. Подвиг: Нариси про Героїв Радянського Союзу / [упор. І.Т.Гриченко, М.Н.Головін]. – Х.: Прапор, 1971. – 304 с.

ДО ПИТАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ОУН – УПА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Доп. - Петренко М., СУ-31
Наук. кер. – доц. Клименко В.А.

В ХХст. Український народ має надзвичайну за своїм героїзмом та унікальну за своєю сутністю спробу боротьби за своє незалежне існування – національно-визвольний рух під проводом ОУН-УПА в 40-х роках. На відміну від іншого героїчного часу – змагань 1917-1920рр. – цей період чи не найтемніший у вітчизняній історії, аж занадто протиріч сплелосся навколо нього.

Дотепер питання національно-визвольного руху на Україні було питанням суто політичним і надзвичайно залежало від „керівної ролі” комуністичної партії. Історичний аналіз був занадто ускладнене ним через неприємність протиріч сторін, які опонували одна одній. Через фактичну заборону більш-менш висвітлювати

події – в СРСР не було створено ґрунтового аналізу вказаної проблеми, через те, що відкидалося саме існування такої.

На початку Великої Вітчизняної війни, коли німецьке командування заарештувало у Львові у червні 1941 року уряд новоствореної Української держави, провід ОУН – Бандери закликав українське населення готувати широкий повстанський рух.

У поширюваних серед населення виданнях та листівках („летючках”), які попадали німцям до рук, ОУН – Бандери писали в червні 1942 року, що від початку війни в Україні нічого не змінилося, на місце одного тоталітаризму прийшов інший, проти якого треба боротися. Впродовж літа 1942 року малі озброєні групи націоналістів проводили незначні операції, атакуючи засоби зв’язку на шляху сполучення, малі німецькі відділи, склади постачання та господарські підприємства.

У жовтні 1942 року малі відділи почали зливатися у великі військові частини. Ці з’єднання створені Проводом ОУН – Бандери, прийняли назву Українська Повстанська Армія (УПА). Офіційною датою створення УПА прийнято 14 жовтня 1942 року (свято Покрови).

На Поліссі дрібні озброєні групи злилися під командою військового референта крайового проводу ОУН(б) Сергія Качинського – „Остапа”, а на Волині під командою під командою сотника Івана Перегійняка – „Довбешки-Коробки”.

З поширенням дій УПА поділилися на три головні військові стратегічні регіони: УПА-Північ, яка охоплювала Волинь і Полісся; УПА-Захід-Галичина, Буковина, Закерзоння (Лемківщина, Надсяння, Холмщина) УПА-Південь діяла у Кам’янець-Подільському, Вінницькій та на півдні Житомирської і Київської областей.

Першим Головним Командиром УПА був Дмитро Клячківський, Начальником Штабу полковник Армії УНР Л. Ступницький. Після смерті Д. Клячківського керівництво УПА перебрав Роман Шухевич, (псевдо – „Тарас Чупринка”).

Командиром тилу (запілля) став Ростислав Волошин (Павленко). Політичне керівництво здійснював Йосип Позачанюк (Шаблюк-Шугай) зі Східної України.

Головний штаб УПА мав шість відділів: організаційно-мобілізаційний, розвідки та контррозвідки, господарський, вишкільний, пропагандистський, політично-виховний. Вже із цього поділу відділів штабу видно те, яке величезне значення він приділяв вихованню вояків та населення. На відміну від регулярної армії в УПА вояки були одночасно вчителями, вони не тільки боролися проти окупантів зі зброєю в руках, але при кожній нагоді поширювали пропаганду боротьби серед населення.

Весною 1942 року сформувався на Волині незалежний відділ партизанів під проводом Тараса Бульби-Боровця. Бульба-Боровець командував раніше, від серпня до листопада 1941 року з'єднанням „Поліська Січ”, яке було озброєне німцями (вермахтом) і мало за завдання очищати ліси від залишків Червоної Армії та парашутистів. На вимогу СД вермахт мусив „Поліську Січ” розпустити та роззброїти 15 листопада 1941 року. Члени відділу розійшлися по домівках. Навесні 1942 року Бульба-Боровець створив із колишніх членів „Поліської Січі” партизанське з'єднання. Надіючись прихилити Бульбу-Боровця до співпраці, Головне Командування радянської армії вислало до нього в серпні 1942 року делегацію. У жовтні він погодився на нейтралітет між його та радянськими партизанами, який тривав понад шість місяців. Бульба-Боровець вів також переговори із СД у листопаді, але в цих переговорах він стояв на націоналістичних позиціях та гостро виступав проти німців.

Навесні 1943 року з'єднання Бульби-Боровця мало від 4 до 6 тисяч людей, а відділи ОУН-Мельникова від 1 до 3 тисяч. У липні – серпні, під час об'єднуючої акції, покликаною Головною Командою УПА, обидва з'єднання були вимушені влитися до лав УПА, або відійти з теренів її діяння. Бульба залишив при собі малий загін і від липня 1943 року почав називати свою партизанську групу „Українська Народна Револьюційна Армія (УНРА)”.

За період своєї діяльності у 1942-1945рр. ОУН-УПА провела сотні операцій проти німецьких окупантів, ліквідувавши значну кількість ворожої техніки, живої сили. Отже, загони ОУН-УПА зіграли певну позитивну роль у боротьбі народів України проти німецьких загарбників у роки Великої Вітчизняної війни.